

Aan Minister

nota

Reactie op position paper NVLT

TER BESLISSING

Datum

13 maart 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/64775

Opgesteld door

Bestuurskern

Dir. Luchtvaart

Afd. Luchtvaartveiligheid

Beslistermijn

20-03-2023

Bijlage(n)

3

Aanleiding

Bij brief van 22 februari 2023 vraagt de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat u om te reageren op het position paper van de Nederlandse Vereniging van Luchtvaarttechnici (NVLT). Met de bijgevoegde Kamerbrief geeft u uw reactie op het position paper.

Geadviseerd besluit

Graag uw ondertekening van bijgaande Kamerbrief ter reactie op het position paper van de NVLT.

Kernpunten

De NVLT uit in het position paper de volgende zorgen:

- Toenemende schaarste aan luchtvaarttechnici in Nederland door weinig instroom, lang opleidingstraject, veel verantwoordelijkheid, wisseldiensten in soms kleine ruimtes, soms buiten in weer en wind en vergrijzing.
- Zonder actie nu, kan vóór 2025 ernstige stagnatie ontstaan in de vluchtschema's van luchtvaartmaatschappijen door een tekort aan luchtvaarttechnici. Dit heeft financiële en economische gevolgen.
- Afname van de technische personeelsbezetting zal resulteren in een verhoging van de werkdruk, wat volgens de NVLT kan leiden tot een potentieel gevaar voor de vliegveiligheid,

De NVLT doet de volgende oproep aan verschillende betrokken partijen:

- Maak met de hoogste urgentie effectieve afspraken voor behoud van bestaand personeel.
- Start met een brede en intensieve campagne om de keuze voor de technische opleiding te bevorderen en voor het werven van luchtvaarttechnici.

Rapport Arbeidskrapte Technici¹

De NVLT haalt het rapport Arbeidskrapte Technici aan en noemt de volgende mogelijke oplossingen (kort samengevat):

- Op middellange en lange termijn meer innovatie (bijvoorbeeld drones in plaats van visuele controles) en de NVLT verleent graag haar medewerking aan het onderzoeken daarvan;

---

¹ Rapport Arbeidskrapte Technici september 2022. Dit rapport is in opdracht van de ministeries van OCW (directies HO&S en MBO), SZW en EZK opgesteld door onderzoeksbureaus SEO en ROA.

- Optimaliseren van de efficiency van werkprocessen en functie inhoud binnen onderhoudsorganisaties;
- Binnen de luchtvaartmaatschappijen en onderhoudsbedrijven meer experimenteren met keuze in roosters;
- Meer onderhoud door luchtvaartmaatschappijen overdag in plaats van 's nachts.
- Gastlessen voor basisschoolleerlingen organiseren ten aanzien van de luchtvaarttechniek, en vooral ook voor leerlingen van de middelbare scholen;
- Luchtvaartmaatschappijen kunnen leerlingen uitnodigen en rondleiden in hangars en ook in en rond vliegtuigen in onderhoud;
- (een deel van) de opleiding via eigen bedrijfsscholen geven, stagiaires een ruimhartige vergoeding geven en bij aanvang garantie op een arbeidscontract;
- Opzetten van een gezamenlijk netwerk voor scholing in de techniek voor luchtvaart;
- Zorgen voor aantrekkelijker primaire arbeidsvoorwaarden, inclusief secundaire arbeidsvoorwaarden;

Datum

13 maart 2023

Onze referentie

Vul hier het CM-nummer in

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

Aan

Minister

Bijlage(n)

Kamerbrief
Position paper
Verzoek Tweede Kamer om
reactie op position paper

Krachtenveld

- De door de NVLT weergegeven brede problematiek rondom een tekort op technici op de arbeidsmarkt wordt herkend.
- IenW vervult op dit onderwerp een faciliterende rol. Zo zijn vanuit IenW verschillende gespreksmomenten geweest met de luchtvaartorganisaties, HBO, MBO en andere overheden over de arbeidsmarktkrapte en wat dit betekent voor de luchtvaart, waaronder de netwerkdag van september 2022 voor IenW en de sector.
- Daarnaast is in het kader van een door de Inspectie leefomgeving (ILT) afgegeven Part-147 erkenning² en het daaraan gekoppelde toezicht vanuit de Inspectie nauw contact met de luchtvaartsector.
- Op dit moment heeft ILT geen signalen dat de krapte op de arbeidsmarkt de vliegveiligheid negatief beïnvloedt.
- De Nederlandse luchtvaartmaatschappijen als KLM, Transavia, TUI en Martinair hebben op dit specifieke onderwerp initiatieven genomen. Zo bieden zij aan nieuw personeel de mogelijkheid om in dienstverband de benodigde Part-66 module certificaten te behalen. Deze combinatie motiveert jongeren en maakt het werken in de luchtvaartsector aantrekkelijk.
- Arbeidsmarktkrapte heeft de aandacht in enkele van de veiligheidsinitiatieven uit het Nederlands actieplan voor de Luchtvaartveiligheid (NALV). Dit betekent dat IenW mogelijke acties in de komende jaren met de relevante stakeholders en binnen de bestaande overlegplatformen verder uitwerkt en monitort.

Toelichting

Nationale veiligheidsanalyse voor de Nederlandse luchtvaart (NVA) en Nederlands Actieplan voor Luchtvaartveiligheid (NALV)

- Vorig jaar is de Nationale Veiligheidsanalyse voor de Nederlandse luchtvaart (NVA) aan de Tweede Kamer aangeboden. "Toename van werkdruk door een tekort aan gekwalificeerd personeel" is in de NVA opgenomen als een van de zeven risicoscenario's voor de commerciële

² Annex IV van Verordening (EU) No. 1321/2014; erkenning voor opleidingsinstellingen voor luchtvaarttechnici.

sector die met prioriteit zou moeten worden opgepakt. Dit is mede aangedragen door de sector.

- Dit risicoscenario is in het concept NALV opgenomen als veiligheidsinitiatief. De planning is het concept NALV eind maart aan u voor te leggen voor verzending aan de Tweede Kamer. Alle veiligheidsinitiatieven uit het NALV worden verder uitgewerkt, waar nodig met de relevante stakeholders en in beginsel binnen de bestaande overlegplatformen.
- Tekort aan technici op de arbeidsmarkt is een bredere maatschappelijke problematiek. De ministeries van EZK, SZW en OCW hebben gezamenlijk het Actieplan Groene en digitale banen³ opgesteld. Op korte termijn zal contact worden gezocht met deze ministeries en nagegaan wat dit actieplan voor de luchtvaartsector zou kunnen betekenen.

Datum

13 maart 2023

Onze referentie

Vul hier het CM-nummer in

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

Aan

Minister

Bijlage(n)

Kamerbrief
Position paper
Verzoek Tweede Kamer om
reactie op position paper

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kamerbrief	Reactie op het position paper NVLT (arbeidsmarktkrapte)
2	Brief Tweede Kamer	Verzoek Tweede Kamer om reactie op position paper NVLT
3	Position Paper NVLT	Hierin uit NVLT haar zorgen uit onder andere over een tekort aan technici op de arbeidsmarkt, kans op stagnatie in vliegschema's en verhoging werkdruk

³ [Kamerbrief met Actieplan groene en digitale banen | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)